

L'escultor i dibuixant Andreu Alfaro es va morir a València la nit de 13 al 14 de desembre, a l'edat de 83 anys.

El poeta de l'espai

L'escultor Andreu Alfaro es va morir a València la nit de 13 al 14 de desembre, a l'edat de 83 anys. És un dels escultors europeus més importants del segle XX i dels que han deixat una petjada artística i cívica més profunda als Països Catalans.

“M'agrada molt la senzillesa, molt. M'agrada el mínim i el màxim”. “Jo sempre he estat amb un peu en la geometria i un altre en la naturalesa”. Aquestes dues declaracions de principis ajuden a copsar el pensament artístic d'Andreu Alfaro (València, 1929), un poeta de l'espai que ha sembrat les places d'Europa amb expressions geomètriques.

Alfaro, inclassificable, fora de tota definició, va aplicar les seves habilitats geomètriques, ja posades en pràctica a través del dibuix, per crear obres abstractes suggeridores, obres plenes de matisos, que juguen amb el mòdul, amb la sèrie, amb la llum, amb el color i que no es fan difícils a l'espectador, malgrat la seva complexitat real.

Se l'ha definit també com un artista minimalista, tot i que un art carregat de significat com el que ell ha realitzat tampoc no s'ajusta plenament a aquesta definició. Partint d'un informalisme líric, es va transformar en un dels noms més re-

presentatius de l'escultura de transavantguardisme. Relacionat amb el Grup Parpalló i influït pels constructivistes, com Brancusi o Peysner, i també per Jorge Oteiza, les seves obres, exposades a la Biennal de Venècia del 1966, assoliren un ressò internacional. A final de la dècada dels seixanta experimentà a fons amb elements metàl·lics i als vuitanta començà a fer-ho amb el filferro i el marbre.

Les seves obres més importants es diuen *La rella* (1961), *La veu d'un poble* (1964-65), *Monument a l'amor* (1965-67), *Bon dia llibertat* (1975) i *Catalan power* (1976).

En l'àmbit cívic, Alfaro ha estat un artista compromès a fons amb la societat, amb el país. Els ideals de democràcia, llibertat i il·lustració apareixen sempre en les seves obres.

La simbiosi entre artista i societat ha estat total. Ho demostra, per exemple, la seva llarga i intensa relació amb Acció Cultural del País Valencià, l'editorial 3i4 i la revista EL TEMPS.

Per ser un escultor que compta amb el reconeixement artístic internacional, per haver mantingut la convicció d'una obra artística arrelada a la cultura del seu país, l'Escola Valenciana li va atorgar el Guardó Extraordinari de la V Nit d'Escola Valenciana. Després, ell va voler regalar una de les seues obres a aquest moviment cívic i social, el que s'ha convertit des de 2009 en l'escultura-guardó que lliuren a cada Nit d'Escola Valenciana, titulada *Intentant la llibertat*. Abans ja havia col·laborat amb la Coordinadora pel Valencià-Horta Nord amb una escultura col·lectiva amb els col·legis de la comarca per a la Trobada 2003, que es pot visitar al Centre Cultural Xicaranada de Godella.

A Catalunya, Andreu Alfaro —“artista molt lligat a la reivindicació nacional catalana”, en paraules d'Eliseu Climent— ha estat un escultor especialment estimat, igual que al País Valencià. El paisatge de moltes ciutats catalanes ha quedat enriquit per algunes de les seves obres més emblemàtiques.

Ja des del 1977, hi ha instal·lat al Parc Cervantes de Barcelona l'obra *Rombes bessons*, una escultura de caire geomètric situada prop de la part superior del roserar, similar a la que es va inaugurar a Girona el 1984, en homenatge a Europa; el *Monument als Països Catalans* es va instal·lar a Tàrraga el 1986; el del *Bimil·lenari de Tortosa*, el 1986 i el *Monument a la dona treballadora*, de Terrassa, el 1996.

El campus de la UAB compta des de l'any 1999 amb una obra emblemàtica que ja s'ha convertit en un signe d'identitat de la Universitat. Es tracta de les quatre columnes de granit vermellós que es recargolen i s'estiren alhora, buscant el cel. Les quatre columnes, que fan entre 25 i 40 metres d'alçada, estan envoltades d'un espai de gespa on s'ubiquen blocs de pedra amb inscripcions de totes les universitats que formen part de l'Institut Joan Lluís Vives.

L'àgil escultura commemorativa monumental dedicada a Jacint Verdaguer es va aixecar el 2002, a Vic, amb motiu de l'Any Verdaguer. I *Ones*, una obra de 42 metres d'alçada i 89 d'amplada es pot veure al Moll de la Fusta de Barcelona des de 2003.

Lluís Bonada